

Economic Policy Reforms **Going for Growth 2009**

Summary in Norwegian

Økonomiske politiske reformer

Med sikte på vekst 2009

Sammendrag på norsk

- Krisehåndtering står nå høyt oppe på regjeringenes agenda etter hvert som politikerne ser etter utveier for å helbrede økonomien. Samtidig er det nødvendig å foreta strukturelle reformer som vil styrke den økonomiske veksten på lengre sikt. Slike reformer kan også stimulere forespørselen på kort sikt, og dette er spesielt viktig i rammen av den nåværende krisen.
- *Med sikte på vekst 2009* setter fingeren på de reformene som er mest egnet til å forbedre effektiviteten, gjør rede for de siste fremskrittene når det gjelder å gjennomføre politiske reformer, og identifiserer fem politiske prioriteringer for hvert OECD-land som på lang sikt kan få den økonomiske veksten i gang igjen. Denne publikasjonen etterlyser reformer på en rekke områder for å styrke arbeidsproduktivitet og sysselsetting, inkludert reformer innen utdanningssystemet, produktmarksreguleringen, jordbrukspolitikken, skatte- og velferdsordningene, helsesektoren og arbeidsmarkedets regelverk. I tillegg inneholder dette nummeret fire analysekapitler som tar for seg skatteordninger og økonomisk vekst, reform av produktmarksreguleringen, investering innen infrastrukturer og befolkningsstrukturens konsekvenser for sysselsetting og produktivitet.

Med sikte på vekst i en finanskrisetid

Denne femte utgaven av *Med sikte på vekst* foreslår et nytt sett med strukturpolitiske prioriteringer for hvert av OECD-landene og Den europeiske union som helhet for å oppnå varig vekst i BNP per innbygger – en felles målestokk på levestandard. De politiske prioriteringene som er utpekt til å øke arbeidsproduktiviteten og sysselsettingen, som er de viktigste direkte faktorene som bestemmer BNP per innbygger, varierer fra land til land, avhengig av hvert lands spesielle svakheter når det gjelder effektivitet. De anbefalte reformene på områder som produktmarkeder, utdanning, jordbruk, skatter, velferdsordninger og arbeidsmarkedsreguleringer kan hjelpe landene med å øke jobbmuligheter og økonomisk velstand for innbyggerne på lang sikt.

I motsetning til de forrige versjonene utgis dette nummeret av *Med sikte på vekst* på et tidspunkt da OECD-landene står overfor denne generasjonens alvorligste finansielle og økonomiske krise. Den globale krisen og resesjonen, som fortsetter å bre seg, har uunngåelig stilt spørsmålet om i hvilken grad man kan stole på at markedene fungerer godt og om tidligere reformer ikke har bidratt til å gjøre nasjonaløkonomiene mer sårbare. Den aktuelle krisen på finansmarkedene har avslørt sentrale problemer når det gjelder disse markedenes funksjonsmåte, og bevist at de tidligere gjeldende regulerings- og overvåkingsordningene ikke maktet å garantere markedsstabiliteten. Den avslører også i hvilken grad spesielle fenomener på finansmarkedene kan ha en ødeleggende kraft, og viser defekter som forsterker den moralske risikoen og forverrer informasjonsbristene. Man har begynt å innrømme disse problemene, og forskjellige land arbeider nå individuelt og i fellesskap med metoder for reform av finansmarkedene slik at det tas høyde for de spesielle markedsbristene og manglene i regelverket som førte til dagens krise.

Men det er viktig å understreke at finansmarkedenes sammenbrudd ikke må stille spørsmålstegn ved reformene på produkt- og arbeidsmarkedene som anbefales i denne rapporten. En rekke reformer i OECD-landene i de senere årene har tydelig vist sin evne til å øke sysselsetting og produktivitet, og tiltakene på reformagendaen som anbefales i denne rapporten, vil betydelig styrke den økonomiske effektiviteten på lang sikt. I tillegg er det sannsynlig at mer fleksible produkt- og arbeidsmarkeder forbedrer landenes evne til å tåle fremtidige nedgangsperioder uten at produksjon og sysselsetting bryter sammen i samme grad.

Krisen har imidlertid konsekvenser for valget av strukturelle tiltak i nær fremtid. I en tid da den samlede etterspørselen ligger langt under produksjonskapasiteten, er det nyttig å konsentrere seg om de strukturelle reformene som mest sannsynlig vil øke den samlede

etterspørselen på kort sikt og det samlede tilbudet på lang sikt. Skattelettepakkene som nylig er annonsert eller gjennomført i flere OECD-land, er strukturert ut fra hensynet til deres langsiktige virkninger på veksten.

Denne rapporten identifiserer tre omfattende skattemessige/strukturelle reformer som nå kan gi ”dobbeluttelling”: økt satsing på infrastruktur, økt innsats for en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, iberegnet på obligatoriske opplæringskurs, samt reduksjon av privat inntektsskatt, særlig for lavtlønnede. I tillegg kan produktmarksreformer som lemper på importrestriksjonene og styrker konkurransen, i enkelte tilfeller øke langsiktig etterspørsel og produktivitet.

Spesialkapitlet i denne rapporten om infrastrukturens langsiktige konsekvenser for BNP per innbygger kommer i rett tid når man tar i betraktning at mange av de nylige innførte skattelettepakkene legger vekt på investering i infrastrukturer for å akselerere økonomien. Den viser at slike investeringer kan ha positive spillover-effekter gjennom hele økonomien. For at investering i infrastrukturer skal gi de sterkeste veksteffektene er det imidlertid viktig at man omhyggelig velger prosjekter på grunnlag av en kostnad-nytte-analyse – dessuten skal man ha innført regulatoriske strukturer som sikrer konkurranse der dette er mulig og hindrer misbruk av markedskreftene når konkurranse er umulig.

Et annet spesialkapittel om skatter og vekst avsluttes med en rangering av de forskjellige skattene ut fra deres konsekvenser for langsiktig vekst. Selskapskattene er de mest skadelige, etterfulgt av skatt på arbeidsinntekt. Deretter kommer indirekte skatter. Eiendomsskatten er den minst skadelige. Land som nå baserer seg uforholdsmessig mye på selskaps- og inntektsskatt, kan derfor heve BNP per innbygger ved å skifte skattegrunnlaget over til varer, tjenester og eiendom. Dette er en lovende strategi på middels og lang sikt, men må ledsages av støttetiltak for å motvirke en eventuell svekkelse av den skattemessige omfordelingen.

Men det er mindre klart at denne ”skatte- og vekst-rangeringen” kan utnyttes for langsiktig etterspørsel i den aktuelle krisen. Det er usannsynlig at en senkning av satsene på selskapskatten har store konsekvenser for investeringsaktiviteten i og med at bedriftenes fortjenestemarginer uansett synker, og høyere eiendomsskatt vil svekke allerede kriserammede boligmarkeder.

Et tredje spesialkapittel viser at de fleste OECD-land har fortsatt å gjøre store fremskritt når det gjelder å bygge ned regulatoriske konkurransehindringer på produktmarkedene i de siste fem årene. Denne positive utviklingen er et godt varsel for innovasjon og produktivitet på lang sikt, og kan vise seg å være nyttig i håndteringen av den nåværende krisen. Tross disse fremskrittene hemmes konkurransen fortsatt i urimelig grad innen visse bransjer og i enkelte

OECD-land, blant annet lavinntektsland, som opprettholder et restriktivt reguleringsnivå på sine produktmarkeder. Reguleringsreform er en prioritert oppgave for flere land for å forbedre produktiviteten på lang sikt, med enkelte gunstige virkninger på den kortsiktige etterspørselen.

Et siste spesialkapittel viser at en stor del av forskjellene mellom landene når det gjelder rater for samlet sysselsetting og gjennomsnittlige produktivitetsnivåer og dermed BNP per innbygger, utgjøres av forskjellene i befolkningsstrukturen, særlig med hensyn til fullført utdanning. Kapitlet påpeker at forskjellene mellom nasjonale totalverdier og gjennomsnitt kan være misvisende, og understreker utdanningens betydning. Imidlertid har ikke de angitte forskjellene i befolkningsstrukturen konsekvenser for landenes relativt sterke eller svake felter, som utgjør grunnlaget for valget av politiske prioriteringer i *Med sikte på vekst*.

Med sitt fokus på reformer for langsiktig vekst utgjør denne rapporten en viktig del av OECDs strategiske reaksjon på den finansielle og økonomiske krisen. Den konkluderer med at den økonomiske krisen som OECD-landene står overfor, ikke må brukes som påskudd til å bremse de strukturelle reformene. Tvert imot må reformmulighetene utnyttes for å styrke økonomisk dynamisme og øke levestandarden. Feilgrep fra de tidligere krisene må ikke under noen omstendigheter gjentas. Forsøk på å senke arbeidsledigheten ved å redusere arbeidskrafttilskuddet vil være like ødeleggende som i fortiden og gjøre våre samfunn fattigere. Nøkkelen til velstand i verden er å fortsette å holde markedene åpne og styre unna nye proteksjonistiske fristelser.

© OECD 2009

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

